

môže odrážať to, že evolúcia a rozvoj neznamenajú vždy postupovanie smerom dopredu, napríklad pokrok v technológii, vede alebo v priemysle, ale niekedy môže dôjsť aj ku kroku dozadu a k ohliadnutiu sa na náš pôvod, aby sme nezabudli, kto sme, ani na našu ľudskú prírodu. Aby sme nevytvárali životný štýl alebo prostredie, v ktorom by sme napokon neboli schopní žiť.

Naozaj do Artosilly či iných ecoaldeas, pueblos, nevedú cesty, alebo...

Dokument sa volá *Mestá bez cesty*, pričom poukazuje na zlé spojenia a nedostatok príležitostí, čo viedlo k vyľudňovaniu týchto obcí v päťdesiatych rokoch. A pokrok ich potom zničil. To bol začiatok. V súčasnosti sme si uvedomili, že náš spôsob života je neudržateľný

Anna Gudžová

Galapágy sú rajom pre zvieratá, nie však pre ľudí

Keď Španieli v roku 1535 objavili Galapágy, nebolo na nich ani človečeka. Do námorných máp sa ostrovy dostali v roku 1570, piráti, moreplavci a cestovatelia sa tu zastavovali kvôli vode. V roku 1832 si dovedy nikomu nepatriace Galapágy „prisvojil“ Ekvádor (dodnes sú jeho provinciou). Rok predtým tu so svojou výskumnou loďou Beagle pristál britský prírodovedec Charles Darwin. Šesťtyždňové pozorovanie tamjších živočíchov ho inšpirovalo k napísaniu známeho diela *O pôvode druhov*. Galapágy sú jedinečné svojou faunou, výnimočnými druhmi zvierat, ktoré nikde

inde na svete nežijú. Napríklad obrie korytnačky...

Pred dvomi rokmi sa na Galapágy vybrali japonskí filmári a nakrútili tu dokument *Galapágy: Ohrozený raj*. Film súťaží na Envirofilme 2010. Jedným z režisérov filmu je **Kisoya Nakajima**, ktorý od roku 1989 pracuje pre spoločnosť NHK (Japan Broadcasting Corporation), nakrúca najmä dokumentárne filmy a režiruje kultúrne programy, medzi ktoré patria napríklad *Silkroad 2005* (Hodvábna cesta 2005) a *Egyptian Excavation* (Egyptské vykopávky), ďalej sú to HD dokumentárne filmy *The Road to Pearl Harbor* (Cesta do Pearl Harbor) a *Mount Fuji* (Hora Fuji). V súčasnosti dokončuje program o dejinách Japonska a japonského ľudu. Producentom filmu je **Atsushi Ogaki**, ktorý aktuálne pripravuje dokument o atómových bombách zrodených v lete 1945 na Hiroshimu a Nagasaki. Plánuje tiež program o starovekých civilizáciách, ktorý bude situovaný v Britskom múzeu (British Museum). S obidvomi hovoríme o Galapágoch.

V Japonsku je iste veľa podnetov na dokumenty o životnom prostredí, či už v kladnom alebo negatívnom zmysle. Vy ste si vybrali Galapágy. Prečo?

V Japonsku je iste veľa podnetov na dokumenty o životnom prostredí, či už v kladnom alebo negatívnom zmysle. Vy ste si vybrali Galapágy. Prečo?

Režisér filmu *Galapágy: Ohrozený raj* Kisoya Nakajima

Galapágy boli prvou lokalitou zapísanou do Zoznamu svetového dedičstva a do Zoznamu svetového dedičstva v ohrození, s úmyslom chrániť ich. Viedlo to však k nárastu turizmu. Zarazil nás tento paradox. Filmom chceme upriamiť pozornosť na Galapágy, pretože symbolizujú skutočnosť, že hoci aj len malý zásah ľudí môže narušiť ekosystémy.

Čo ste vedeli o Galapágoch ešte predtým, ako ste sa tam vybrali?

Ostrovy Galapágy sme si predstavovali ako miesto, ktoré inšpirovalo Darwina, ako raj voľne žijúcich živočíchov a divo rastúcich rastlín, ako miesto veľmi vzdialené. Nemysleli sme na Galapágy ako na turistickú destináciu. Naša prvá návšteva ostrovov trvala päťdesiat dní, vo februári a marci 2008, počas ktorých sme robili výskum a filmovali.

Čo vás tam najviac šokovalo?

Najväčší šok prišiel v deň, keď sme dorazili na ostrov Santa Cruz. Ako sme prechádzali hlavnou ulicou v meste, všade sme videli vykračovať morské leguány. Pre nás, cudzincov, to bol ohromujúci pohľad. Pýtali sme sa sami seba, či to, že sme medzi leguánmi, hovorí o spolužití alebo o neoprávnenom zásahu. Táto jednoduchá otázka bola začiatkom nášho výskumu.

Mali ste pri filmovaní nejaké problémy - s ľuďmi, zvieratami, s technikou...

Pri samotnom nakrúcaní filmu sme nemali žiadne problémy. Ak sa nejaký vyskytol, týkal sa ubytovania. Galapágy nemajú žiadne stromy alebo zeminu, ktorá by mohla byť použitá na výstavbu. Hotely a ostatné budovy sú postavené z betónových blokov dovezených z pevniny, ktoré sú zle vetrané a cítia v nich vlhkosť. Omnoho pohodlnejšie sme sa cítili počas týždňa, ktorý sme strávili na člně. Cítili sme, že Galapágy sú rajom pre zvieratá, nie však pre ľudí.

Galapágy sú ohrozené. Aké posolstvo prináša váš film divákovi?

Náš odkaz sa týka vzťahu ľudí s prírodou. Chceme, aby ľudia videli, že dokonca aj ostrovy, ležiace tritisíc kilometrov od pevniny, obsadili ľudia, že nie sú izolované. Hoci boli stanovené predpisy, ktoré majú ostrovy chrániť, zachovanie ich prírodného dedičstva pre budúce generácie je veľmi ťažké.

Anna Gudžová

Foto: NHK

Zástupy turistov s fotoaparátmi na Galapágoch nie sú už ničím výnimočným

Súťažný film Envirofilmu 2010

Galapágy: Ohrozený raj (Japonsko), réžia: Kisoya Nakajima, Toshio Hashiba, Sachiko Miyamoto
kamera: Yasuharu Oami, Ken Fuchigami

Galapágy, ostrovy v Tichom oceáne, na západ od Severnej Ameriky, boli prvou lokalitou zapísanou do Zoznamu svetového dedičstva kvôli bohatstvu pôvodných živočíchov, obrič korytnačiek, leguánov morských a piniek. Avšak ekosystém ostrovov bol vážne poškodený tými, čo chcú profitovať z prírodných vzácností. V roku 2007 preto Galapágy zapísali do Zoznamu svetového dedičstva v ohrození. Čo presne sa dnes deje na týchto ostrovoch, ktoré sa stali populárnou turistickou destináciou? Leguány blúdja po vydláždených plážach a hľadajú miesto, kde by nakládli vajčka, kozy spásajú trávu, ktorá slúži ako potrava pre obrie korytnačky... Film ukazuje málo známe skutočnosti o súčasnom živote na Galapágoch, vrátane morského pytláctva, bezohľadného nakladania s odpadkami, dokumentuje konfrontácie úradov, ktoré sa pokúšajú obnoviť prírodné prostredie, s miestnymi obyvateľmi. Hľadá tiež možnosti pre harmonickéjšie spolužitie ľudí s prírodou v tomto prírodnom raji.

